

Vergaderjaar 1989–1990

21 135

Inwerkingtreding van en aanpassing van wetgeving aan de Invorderingswet 1989 (Invoeringswet Invorderingswet 1989)

Nr. 10

NOTA NAAR AANLEIDING VAN HET EINDVERSLAG

Ontvangen 27 oktober 1989

Algemeen

Van de waardering die de leden van de P.v.d.A.-fractie uitspreken voor het feit dat de memorie van antwoord inzake het onderhavige wetsvoorstel zo spoedig de Kamer heeft bereikt, hebben wij met genoegen kennis genomen.

Opzet van het wetsvoorstel

De leden van de P.v.d.A.-fractie brengen het bodemrecht ter sprake in relatie tot de van ondernemingen geheven onroerend-goedbelastingen. Naar hun mening dient het bodemrecht ook toepassing te vinden met betrekking tot deze door hen als zakelijke heffingen aangeduide belastingen; zij menen voorts dat er een probleem ligt indien de inning van de onroerend-goedbelastingen overgaat naar de gemeenten. Dienaangaande merken wij het volgende op.

De toepassing van het bodemrecht willen wij beperken tot die belastingen waarbij het gaat om belastinggelden die aan een derde in rekening zijn gebracht, zoals de omzetbelasting, of die de inhoudingsplichtige als ware hij houder voor de fiscus in zijn bezit heeft, zoals de loonbelasting. Met andere woorden, de belastingen welke bij wege van voldoening of afdracht op aangifte worden geheven. Zoals wij in de memorie van toelichting bij de ontwerp-Invorderingswet 1989 (blz. 66) hebben uiteengezet, rust op deze belastinggelden een dusdanig zware claim van de fiscus dat daardoor ingrijpen in de eigendomsverhoudingen is gerechtvaardigd. De door deze leden bedoelde heffing – waarbij niet van belang is of deze wordt ingevorderd door het rijk of door de gemeente – voldoet niet aan die omschrijving maar is vergelijkbaar met bij voorbeeld de vennootschapsbelasting waarop het bodemrecht ook geen toepassing vindt. Indien bij deze belastingen sprake is van samenwerking tussen de belastingschuldige en een derde, die erop gericht is verhaalsmogelijkheden voor de gemeentelijke fiscus illusoir te maken, zal die fiscus – evenals thans de rijksfiscus bij de invordering van onroerend-goedbelastingen – civiele acties kunnen instellen.

Terpostbezorging dwangbevelen door lagere overheden

In antwoord op de opmerking van de leden van de C.D.A.-fractie met betrekking tot de terpostbezorging van dwangbevelen door lagere overheden merken wij op dat het ons niet is ontgaan dat deze leden aan hun instemming met de toekenning van de mogelijkheid van terpostbezorging van dwangbevelen aan lagere overheden de eis verbonden dat het risico van het niet ontvangen hebben van het dwangbevel bij de verzender en niet bij de geadresseerde moest liggen. Het spijt ons dat wij niet tegemoet kunnen komen aan deze eis. Inwilliging van deze eis zou namelijk betekenen dat de ratio van het betekenen per post van dwangbevelen – te weten vergroting van de doelmatigheid – zou worden ondermijnd: door eenvoudig te stellen dat men het dwangbevel niet heeft ontvangen zou men immers kunnen bereiken dat alsnog «in persoon» een dwangbevel moet worden betekend.

Artikelen

Artikelen XXI (Gemeentewet) en XXXVIII (Bevoegdhedenwet Waterschappen)

De leden van de C.D.A.-fractie en die van de P.v.d.A.-fractie stellen nadere vragen omtrent het niet van toepassing zijn van artikel 60 van de Invorderingswet 1989 met betrekking tot gemeentelijke belastingen en waterschapsbelastingen.

Bij het genoemde artikel 60 gaat het om een vergaande bevoegdheid van de ontvanger om bedrijven en vrije beroepsbeoefenaars onbeperkt informatie te vragen en inzage in hun financiële administratie te doen verstrekken ten behoeve van de invordering ten aanzien van anderen dan die bedrijven en vrije beroepsbeoefenaars zelf. Deze bevoegdheid is afgestemd op de vaak zeer grote financiële belangen die nu eenmaal inherent zijn aan de invordering van rijksbelastingen. Zelfs dan dient door de rijksontvanger een grote terughoudendheid te worden betracht bij het gebruik maken van deze bevoegdheid. In dit verband verwijzen wij naar hetgeen wij over deze aangelegenheid hebben uiteengezet in de nota naar aanleiding van het eindverslag inzake de ontwerp-Invorderingswet 1989 (Kamerstukken II, 1988/89, 20 588, nr. 9, blz. 30 en 31).

In de memorie van antwoord inzake het onderhavige wetsvoorstel hebben wij als onze mening gegeven dat bij het toekennen van bevoegdheden aan een overheidsinstantie zorgvuldig moet worden nagegaan, in hoeverre er behoefte is aan zo'n bevoegdheid en voor welke doeleinden die bevoegdheid kan worden aangewend. Wanneer wij in die memorie spreken over de aard van de gemeentelijke belastingen en de waterschapsbelastingen, zulks in antwoord op vragen van de leden van de P.v.d.A.-fractie, dan bedoelen wij daarmee dat die belastingen vergeleken met de rijksbelastingen in hun algemeenheid qua structuur betrekkelijk eenvoudig en qua opbrengst van een geringer financieel belang zijn. Gelet op deze omstandigheden zou het onbeperkt toekennen van het arsenaal aan mogelijkheden dat de fiscus op grond van artikel 49 van de Algemene wet inzake rijksbelastingen en op grond van artikel 60 van het onderhavige wetsvoorstel heeft te ver gaan.

Niettemin hebben wij oog voor de problemen die voor gemeenten en waterschappen kunnen ontstaan, indien zij voor de heffing of de invordering van hun heffingen afhankelijk zijn van de medewerking van derden. Met het oog op deze situaties staan wij, zoals ook is aangegeven in bijlage 3c bij de memorie van toelichting bij het onderhavige wetsvoorstel, indien daartoe dringende redenen aanwezig zijn, niet afwijzend tegenover het tot standbrengen van een regeling, ingevolge welke met name aangewezen categorieën derden verplicht zijn met name

genoemde informatie te verschaffen ten behoeve van de heffing of de invordering voor een met name genoemde belasting of heffing. Met andere woorden, een regeling waarbij de ruime bevoegdheid van de genoemde artikelen nader wordt genuanceerd en wordt afgestemd op een specifieke belasting. Dit standpunt is door de eerste ondergetekende ter kennis gebracht van de Staatssecretaris van Binnenlandse Zaken, waarbij ook het voorstel is gedaan om ter zake ambtelijk overleg te openen.

De vraag van de leden van de P.v.d.A.-fractie of een reëel alternatief zou kunnen zijn de fiscus in te schakelen ten behoeve van lagere overheden, beantwoorden wij ontkennend. Ervan uitgaande dat in een bepaald geval een specifieke informatieverplichting ten behoeve van lagere overheden gewenst is, kan, zoals reeds is opgemerkt, worden voorzien in zodanige regeling, welke dan ook het beste kan worden uitgevoerd door die lagere overheid. Het zou immers niet alleen ondoelmatig zijn om de informatiestroom via een derde – de fiscus – te laten lopen, maar ook uit een oogpunt van de bescherming van de persoonlijke levenssfeer verdient een rechtstreekse informatieverschaffing dan de voorkeur.

Met betrekking tot de door de leden van de C.D.A.-fractie gestelde vraag over de in artikel LVII van het wetsvoorstel voorgestelde regeling inzake de invorderingsrente voor gemeenten en waterschappen, mogen wij korthedshalve verwijzen naar onderdeel L van de op 18 augustus jl. ingediende nota van wijziging en de toelichting daarop. Om de door de Vereniging van Nederlandse Gemeenten en de Unie van Waterschappen gesignaleerde administratieve rompslomp te vermijden is bij die nota van wijziging het genoemde artikel LVII aangepast.

De Staatssecretaris van Financiën,
H. E. Koning

De Minister van Justitie,
F. Korthals Altes